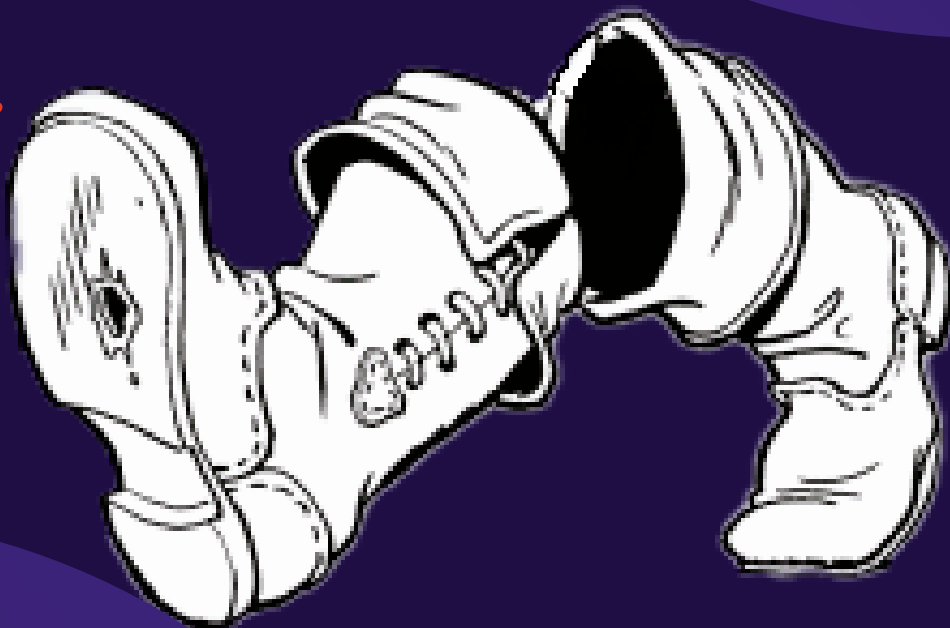

REUZEN LAARZEN

Een boekje vol
reuzennieuws

WWW.REUZENVANNIJLEN.BE

Dit boekje werd samengesteld met een educatieve doelstelling voor leerlingen uit het basisonderwijs. Niet alle onderdelen zijn geschikt voor alle leeftijden. Onderwijsprofessionals kunnen selecteren welke delen te gebruiken voor hun doelgroep.

Dit boekje is een initiatief van de cultuurdienst van lokaal bestuur Nijlen en ondersteund door de cultuurcel Kempens Karakter. Alle info en redactiewerk achter dit boekje komt van Het Reuzengezelschap, die de reuzen in Nijlen levend houden.

Uiteraard kan iedereen deze bundel lezen, maar dit is toch ontworpen om de juiste informatie te geven aan onze allerkleinsten. U vindt een waaier aan informatie die op eigen tempo kan verteld worden met daarnaast spel- en knutselmateriaal.

www.nijlen.be

www.kempenskarakter.be

www.kempenserfgoed.be

Het Reuzengezelschap is een groep enthousiastelingen die de Reuzen sinds hun laatste bezoek opnieuw naar buiten willen brengen. Een nieuwe outfit, een hele opknapbeurt om weer jaren standvastig te zijn en de opstart van een heuse gilde van verzorgers en dragers zijn maar enkele doelstellingen van deze groep. En wie weet ook een heus Reuzenfeest.

© ontwerp en redactie: Ils Blockhuys en Robin Jacobs en uitzonderlijke dank aan Anisha Stevens voor de mooie illustraties.

Alle info en opmerkingen: cultuur@nijlen.be

Een stukje geschiedenis

Geboortebulle

Ter gelegenheid van de 4^{de}
Nila-feesten ten jare 1977, op zondag
23 juni ontstonden uit de inzet en de
samenwerking van de middenstand en de
culturele verenigingen, aangespoord
door het enthousiaste meedoen van de
ganse bevolking ~ drie reuzen ~
Zij symboliseren de drie leefkernen
Nijlen Kessel Bevel

Plechtig werden zij door de magistraat
tuinte in ontvangst genomen.

[Handwritten signatures and names, including 'Groene', 'Kessel', and 'Bevel', along with a small red, yellow, and black flag.]

In de jaren 70 ontstonden de reuzen als symbool van samenwerking en vereniging van 3 gemeenten: Nijlen, Kessel en Bevel.

De bevolking, culturele verenigingen en handelaars van deze gemeenten organiseerden samen een jaarlijks feest: De Nila-feesten.

Door hun samenwerking en inzet ontstonden 3 reuzen die de leefgemeenschappen Nijlen, Kessel en Bevel symboliseren.

Je ziet een officieel document van onze gemeente die de 3 reuzen in ontvangst nemen.

Een jaar later werden de reuzen gedoopt en kregen zij een echte naam: Here Nilus, Vrouwe Kessela en Jonkvrouw Bevele.

De 3 reuzen werden ereburgers van de leefgemeenschappen Nijlen, Kessel en Bevel... met een persoonlijke opdracht: ijveren voor vriendschap en samenwerking onder de ganse bevolking van - wat we nu kennen als - Groot Nijlen.

Ook werd er plechtig beloofd dat deze 3 reuzen steeds samen zouden optreden.

Doopakte.

Den jare 1978, op zaterdag 26 augustus ter gelegenheid van de 5de Nila-keesten kregen onze drie reuzen, een jaar na hun geboorte de namen: „Here Nilus Vrouwe Kessela en Jonkvrouw Bevele „ als blijvend symbool van de drie leefkernen van onze gemeente.

Deze namen werden voorgedragen door de peteraad, samengesteld uit de leden van het Nila-conzite.

Bedoelde reuzen werden als volwaardige ereburgers opgenomen in onze leefgemeenschap. Bij monde van Burgemeester W. Van Laenen kregen zij als levensopdracht, te ijveren en als dusdanig enkel - en steeds samen - op te treden ten bate van vriendschap en samenwerking.

[Handwritten signatures and names, including: Groene, Trec, and others.]

W E E T
je het nog?

QUIZ

Vind jij de juiste antwoorden in de tekst?

Kleur het juiste bolletje voor je antwoord.

1. Welke naam draagt de burgemeester in 1978?

☐ a) Paul Verbeeck	☐ c) Here Nilus
☐ b) Mon Laenen	☐ d) Walter Horemans

2. Tijdens de hoeveelste editie van de Nijlense feesten werd de geboorte van de reuzen gevierd?

☐ a) 2 ^{de} editie	☐ c) 4 ^{de} editie
☐ b) 1 ^{ste} editie	☐ d) 5 ^{de} editie

3. Wat is de geboortedatum van de 3 reuzen?

☐ a) 23 juni 1977	☐ c) 1 januari 2023
☐ b) 26 augustus 1977	☐ d) 26 augustus 1978

4. Waarvoor ijveren de reuzen vandaag nog steeds?

☐ a) De 3 leefkernen	☐ c) Het Nila-comité
☐ b) Een huwelijksfeest	☐ d) Vriendschap en samenwerking

5. Welke reus was er nog niet bij in 1978?

☐ a) Here Nilus	☐ c) Hoeberke
☐ b) Vrouwe Kessela	☐ d) Jonkvrouw Bevele

Wat is erfgoed?

Erfgoed is heel wat. Alles wat van vroeger bewaard wordt voor de komende generaties, noemt men erfgoed. Dit kan zowat alles zijn wat we belangrijk vinden om door te geven aan onze kinderen. Deze nalatenschap wordt bewaard en getoond aan de toekomstige generatie, zodat zij het ook kunnen bewonderen, ervan kunnen leren en ervan kunnen genieten.

We waarderen deze natuurlijke plekken en culturele objecten, omdat ze van onze voorouders afstammen. Ze zijn mooi en wetenschappelijk belangrijk. Het zijn onvervangbare voorbeelden waarvan we iets kunnen leren of vroeger geleerd hebben. Het zijn bronnen van leven en inspiratie.

Vaak is erfgoed ontstaan omdat er iets belangrijks gebeurd is dat men niet wil vergeten. Bijvoorbeeld een belangrijk gebouw dat een dorp vroeger heeft geholpen zoals een watertoren of een fort of een blijde gebeurtenis die men nog steeds viert.

Erfgoed kan je onderverdelen in verschillende categorieën.

Er is erfgoed dat ontstaan is uit de natuur zoals rivieren of parken. Maar ook alles wat er door de mens werd gemaakt en dit noemen we cultureel erfgoed.

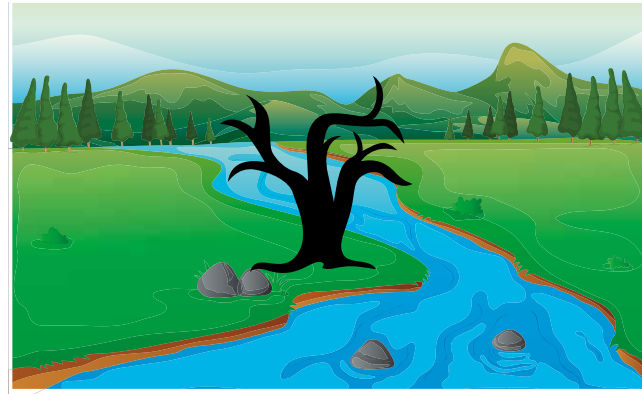
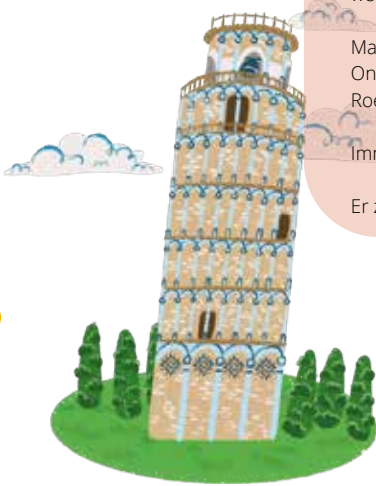
Materieel erfgoed: roerend en onroerend erfgoed

Onroerend erfgoed: kan je aanraken, maar niet verplaatsen zoals gebouwen en bruggen

Roerend erfgoed: schilderijen, een oude trein of schip

Immaterieel erfgoed: zoals muziek, dans, theater en tradities

Er zijn ook enorm bekende gebouwen en plaatsen die bij de werelderfgoed behoren.

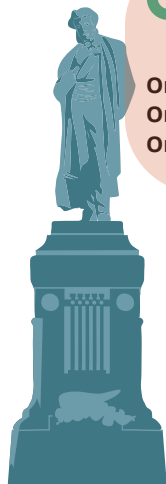

Opdrachten

Omcirkel in het **rood**: immaterieel erfgoed

Omcirkel in het **geel**: onroerend erfgoed

Omcirkel in het **groen**: roerend erfgoed

Welk erfgoed zie je in jouw omgeving?

Zijn er in jouw omgeving nog plaatsen die je erfgoed zou noemen?

Gedicht

Een bekend voorbeeld van immaterieel erfgoed is volgend gedicht.

Het werd geschreven door Paul Van Ostaïjen.
Hij was een Vlaamse dichter en schrijver die leefde van 1896 tot 1928.
Zeker onze ouders en grootouders zullen dit herkennen.

Knip de verzen uit.
Puzzel de prent totdat je een bekende reus uit de Efteling vindt.
Kleef deze stroken op volgende pagina. Zo kan je het beroemde gedicht lezen.

reuzeke

Ik slaap

doe de deur dicht van de doos

Slaap als een reus

rozeke

slaap als een reus van een roos

slaap als een roos

zoetekoeksdozeke

ONZE REUZEN

Hoeberke

Here Nilus

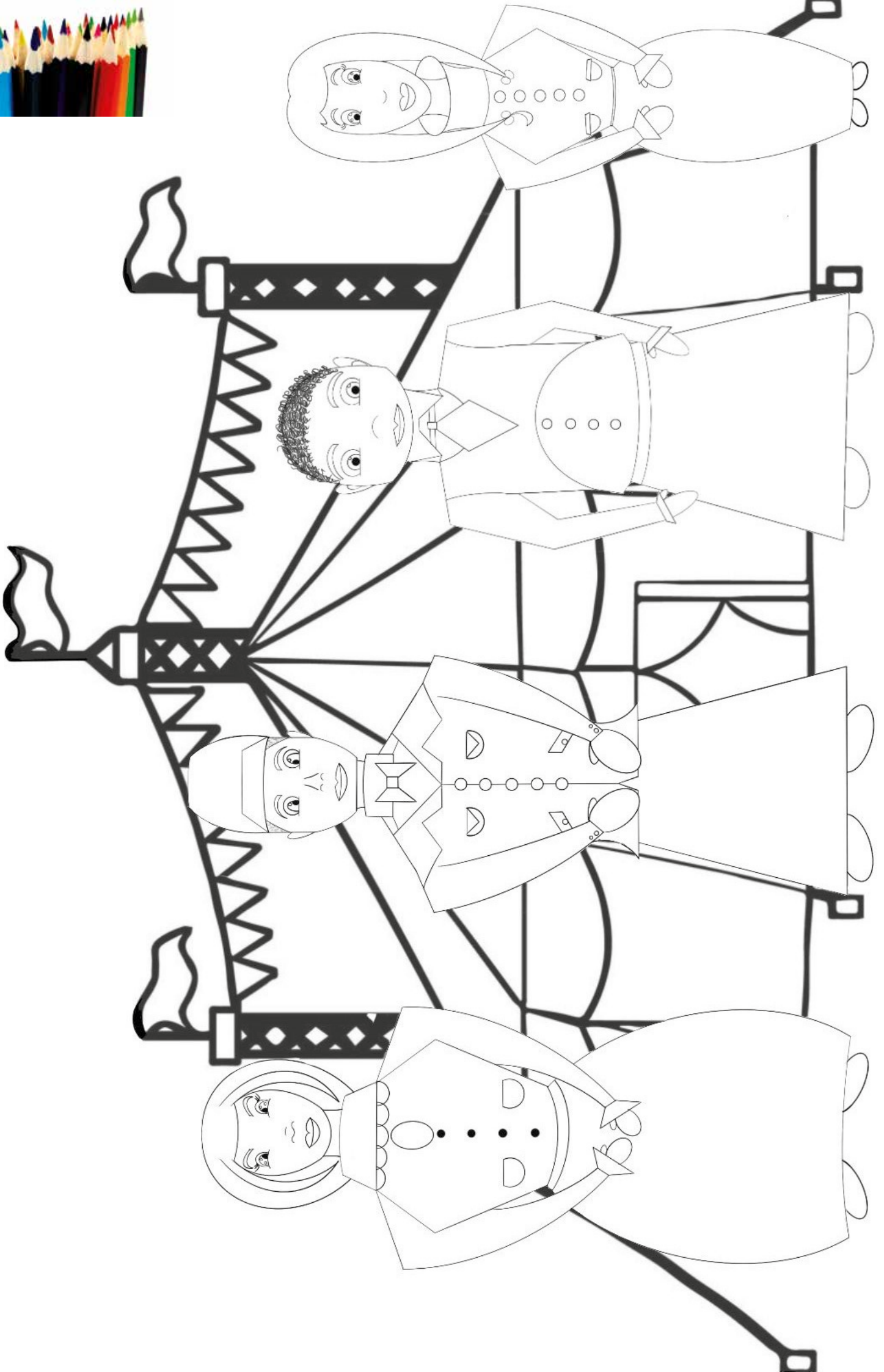

Vrouwe Kessela

Jonkvrouwe Bevele

Hoe zou Here Nilus er volgens jou
uitzien? Laat je fantasie de vrije
loop en maak een portret volgens
jouw idee.

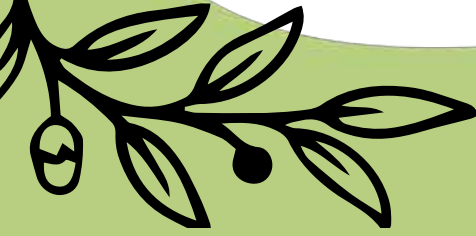
Here Nilus

Ik ben Here Nilus, ik ben de grootste reus van ons gezin en ik stel de gemeente Nijlen voor. De inwoners van Nijlen vieren graag feest, zeker met een lekker lokaal bier als het Viswijf en de Schouwveger en ik word dan ook uitgenodigd, als symbool van verbondenheid.

Ik ben 4 meter hoog en stap graag door de straten van Nijlen met een fanfare voor mij en een turnkring achter mij. Samen met mijn gezin maken we ook uitstapjes naar andere gemeenten.

Vroeger maakte ik de mooiste diamant van groot Nijlen voor mijn reuzin Vrouwe Kessela.

Nijlenaars waren vroeger de beste diamantslijpers van de streek. In het diamantmuseum kan je alles over de diamant in onze streek te weten komen.

Ik ben Vrouwe Kessela en ik vertegenwoordig de gemeente Kessel. Ik ben 3 en een halve meter hoog. Ons gezin staat symbool voor de grote gemeente Nijlen. Samen met Hoerberke die de gemeente Voeren voorstelt, komen we op straat voor Nijlense feesten of een wandeling op de Kesselse Heide of aan het Fort van Kessel.

Ik ben verzot op lekkere chocolade zoals de Nijlense schijfjes en advocaat. Van mijn man, Here Nilus, kreeg ik een prachtige diamant. Binnenkort gaan we trouwen en is iedereen uitgenodigd. Zo wordt de band tussen de inwoners nog sterker, want dat vinden we belangrijk.

Iedereen moet ons echt leren kennen, want we willen vaak door de straten van Nijlen paraderen. Maar nee hoor, makkelijk is dat niet, want we moeten allemaal gedragen worden en kunnen niet tegen de regen.

Vrouwwe Kessela

Hoe zou Vrouwe Kessela er volgens jou uitzien? Laat je fantasie de vrije loop en maak een portret volgens jouw idee.

Hallo, ik ben Hoerberke en ik ben 3 meter groot. Ik werd gemaakt om de vriendschap tussen de grote gemeente

Nijlen en de gemeente Voeren te vieren. We gaan regelmatig op bezoek in de gemeente Voeren. Hopelijk komen de inwoners van de gemeente Voeren binnenkort bij ons op bezoek. Voeren ligt ten noorden van Luik tegen de Nederlandse grens. De wapenschilden van Voeren en Nijlen zijn bijna hetzelfde. Ook heeft Voeren een dorpspomp, een hoogbos en een oude molen.

Het liefst van al ga ik naar de Nijlense kermis of kom ik op de jaarmarkt. Daar zijn altijd zoveel mensen die ik wil leren kennen of een foto mee wil maken.

En de Nijlense frietjes, die zijn zo lekker. Daar ben ik echt verzot op. Misschien wil ik binnenkort wel mee gaan voetballen met jou. Dat zou toch leuk zijn, hé!

Hoe zou Hoerberke er volgens jou
uitzien? Laat je fantasie de vrije
loop en maak een portret volgens
jouw idee.

Hoerberke

Ik ben Jonkvrouwe Bevele, meet 3 meter en vertegenwoordig de gemeente Bevel, waar heel wat te beleven valt.

Zo zijn er verschillende interessante verenigingen waar ik wel lid van wil worden. Misschien komen we elkaar wel tegen op één van de activiteiten van de vereniging Ferm of de Bevelse chiro.

Ik ga vaak naar Kruiskensberg, één van de mooiste plekken van onze gemeente. Aan de kapel kwam men vroeger op bedevaart. Jonge meisjes bonden hun kousenband aan de kapel om een goede man te vinden.

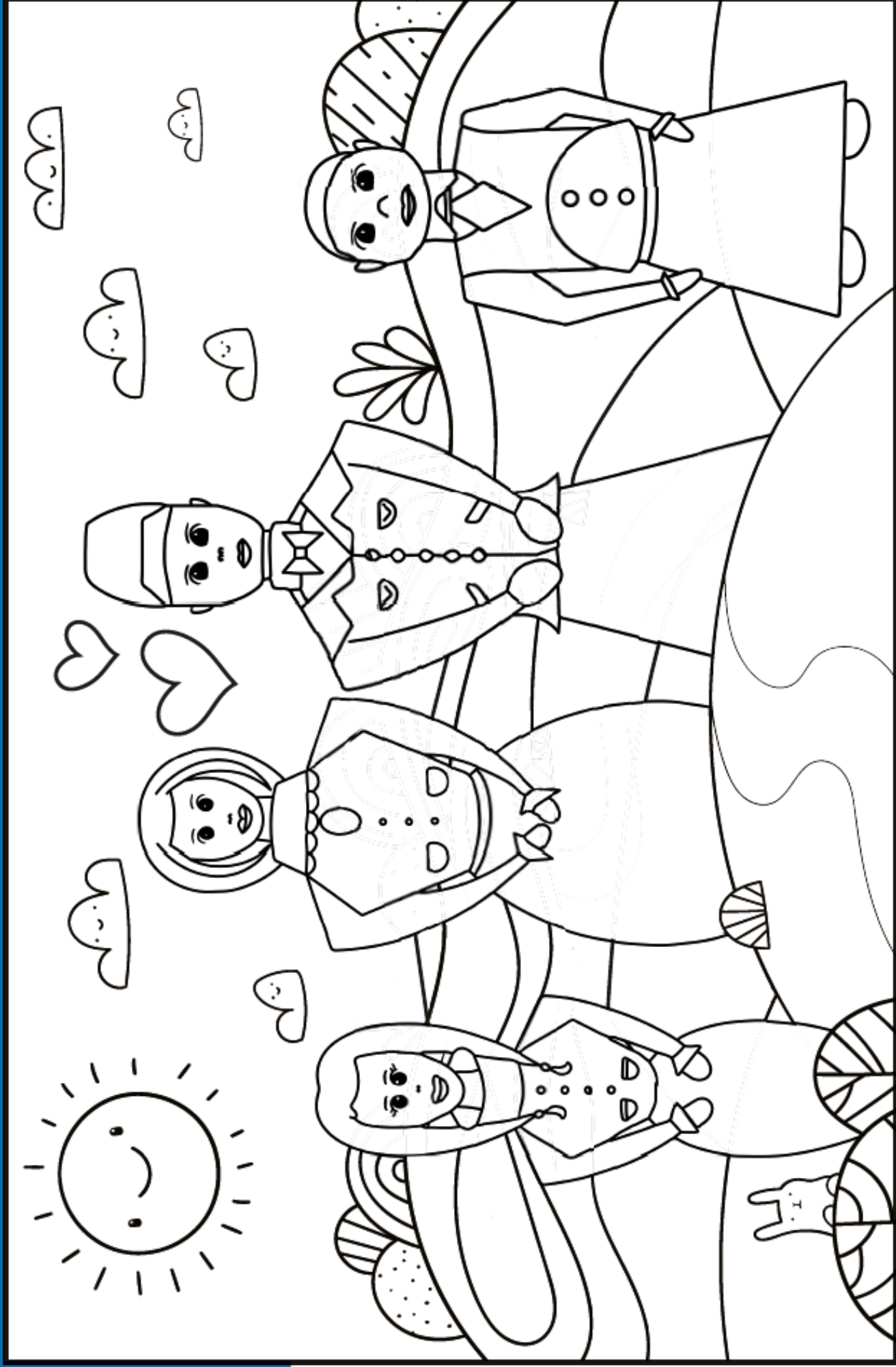
In de zomer ben ik ongelofelijk blij omdat je in heel onze gemeente op zoveel plaatsen een ijsje kan eten. Dat is zo lekker.

Hoe zou Jonkvrouwe Bevele er volgens jou uitzien? Laat je fantasie de vrije loop en maak een portret volgens jouw idee.

Jonkvrouwe
Bevele

Ruil deze kleurplaat tijdens het reuzenfeest op 1 oktober in voor een leuke verrassing. Draai om voor meer info.

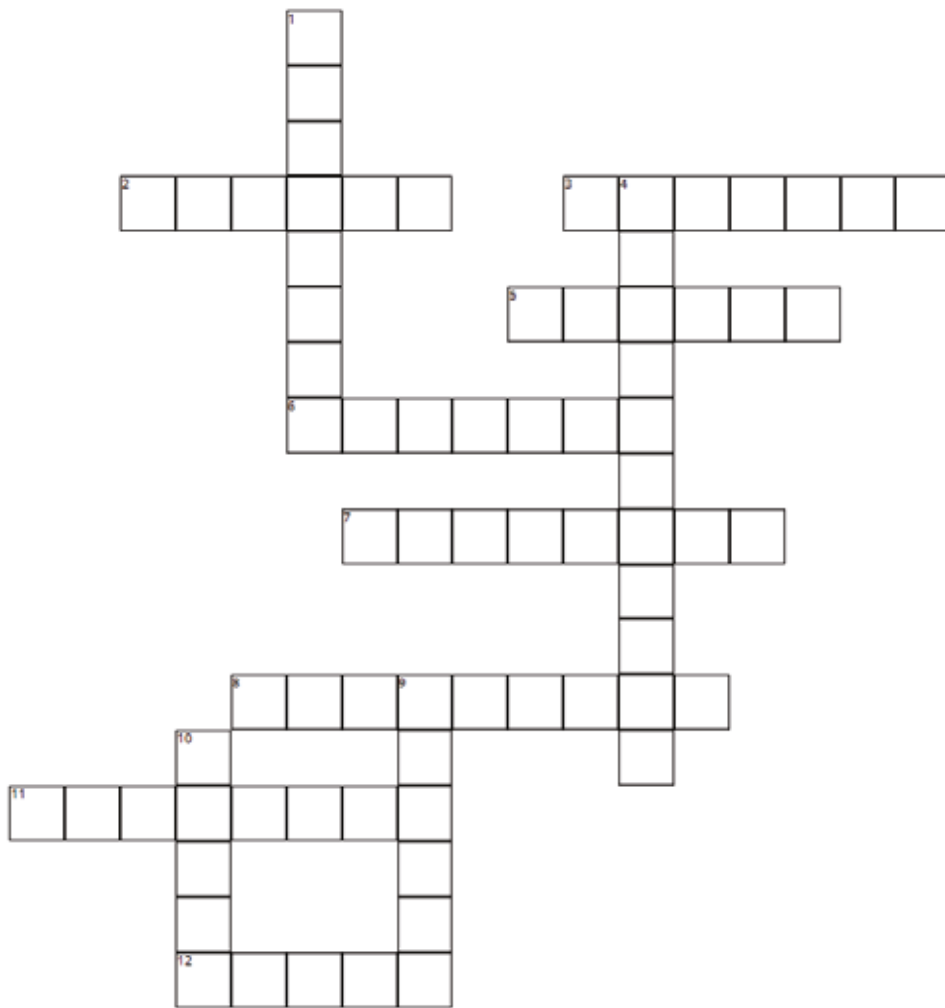

NAAM:.....

SCHOOL:

Kruiswoordraadsel

Horizontaal

2. De reus die de gemeente Bevel voorstelt.
3. Verzameling van al wat we willen bewaren uit het verleden om te laten zien aan onze (klein)kinderen.
5. Plaats waar je kunstwerken kan bekijken.
6. De reus die de gemeente Kessel voorstelt.
7. De reus die de vriendschap met de gemeente Voeren voorstelt.
8. Vrouwe Kessela lust graag Nijlense ...
11. Hoeberke lust graag ...
12. De grootste reus van Nijlen.

Verticaal

1. Op 1 oktober 2023 vieren we het ... tussen Here Nilus en Vrouwe Kessela.
4. herstellen of in goede staat brengen
9. Jonkvrouwe Bevele lust graag ...
10. Reuzen kunnen hier niet tegen.

-b

-ep

g=uz

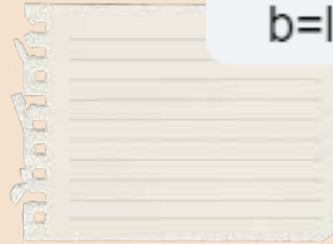

e=ur

1

b=l

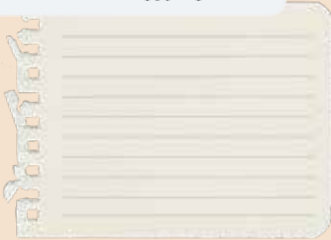
2

h=z

b=h
m=v

3

p=h

z=th

4

p=h

u=ha
p=s

5

b=d

6

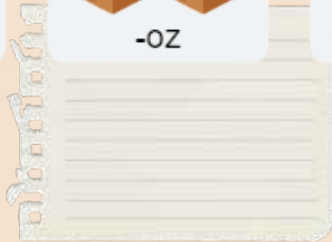
r=is

s=p

-oz

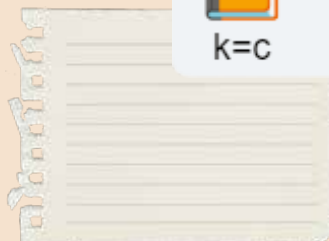
7

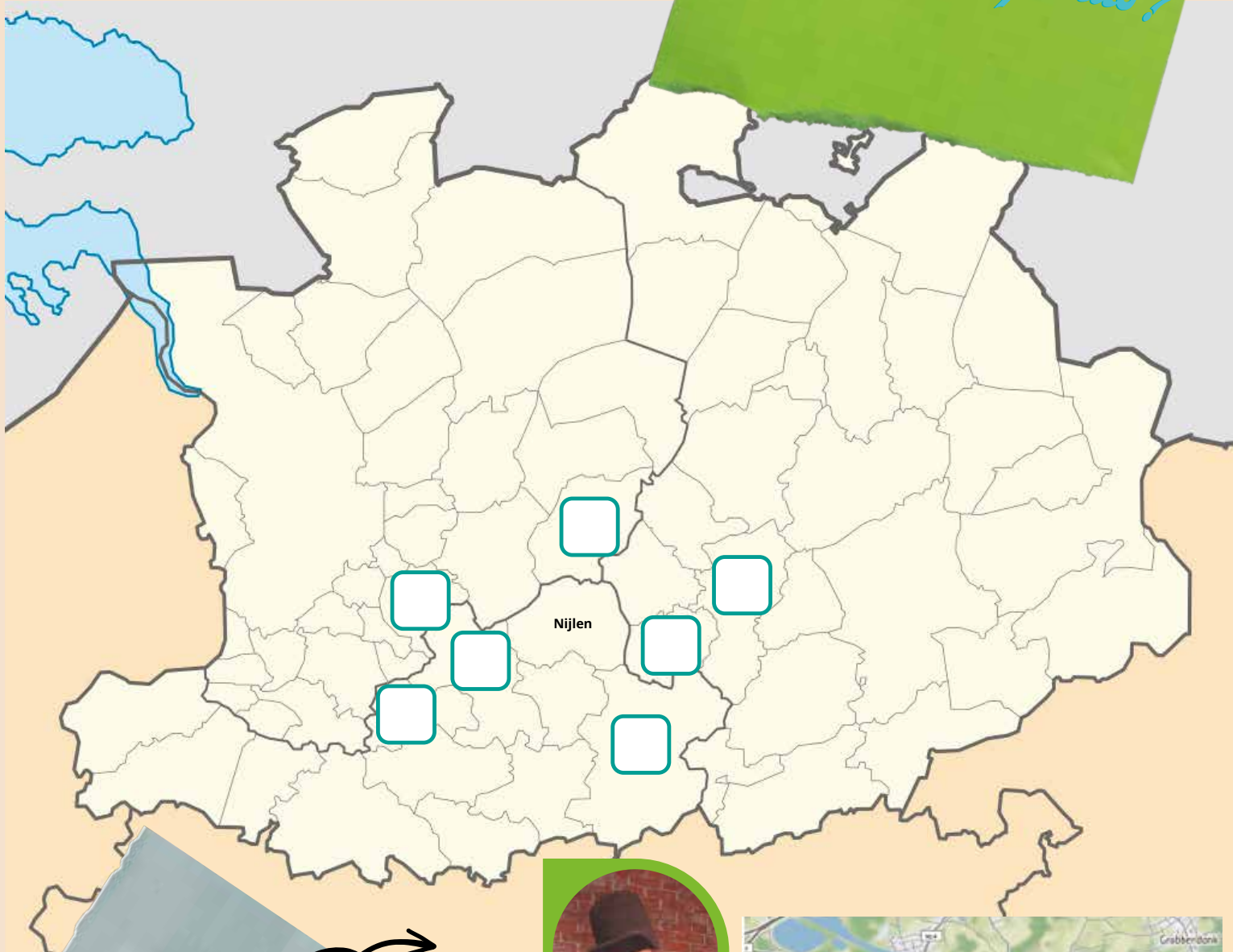
k=c

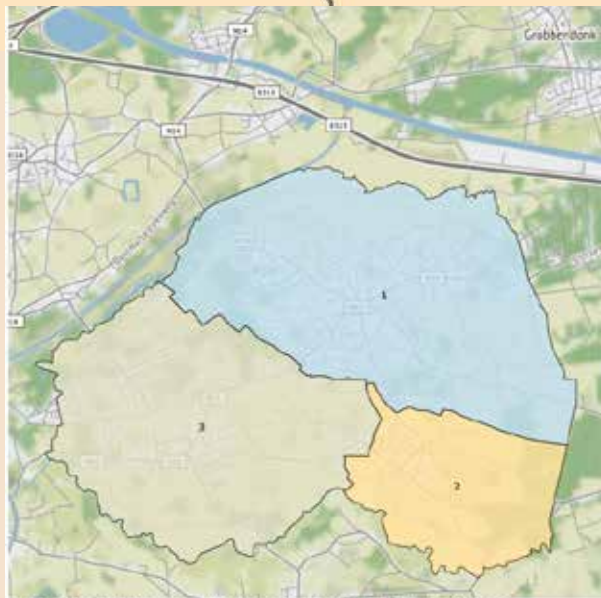
z=h

Zet je onze
Reizenvrienden
op de juiste plaats?

Zet met een
onze reizen
op de juiste plaats

Reuzen in alle provincies Let op de juiste plaats

www.reuzeninvlaanderen.be

1. Gent

4. Namen

2. Brugge

7. Luik

5. waver

9. Bergen

3. Aarlen

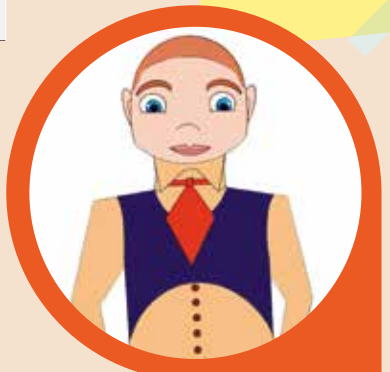

8. Leuven

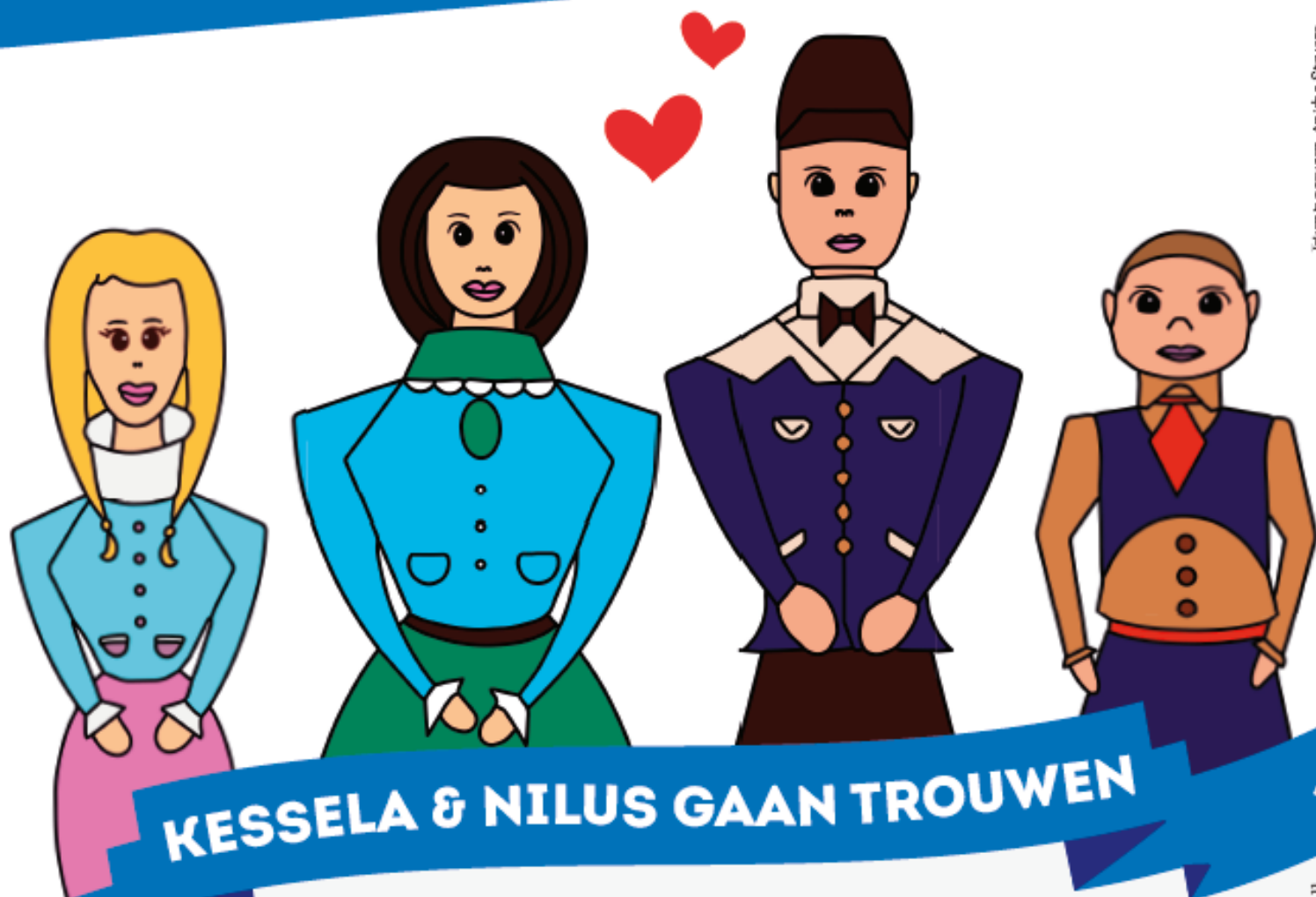
6. Hasselt

waar komt
Hoerberke
vandaan? Trek
een pijl

Lokaal bestuur NIJLEN en HET REUZENGEZELSCHAP presenteren

HET REUZENFEEST

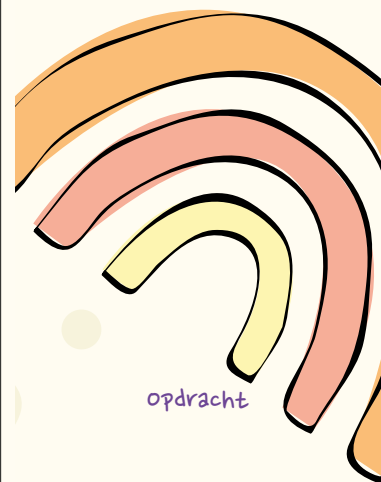
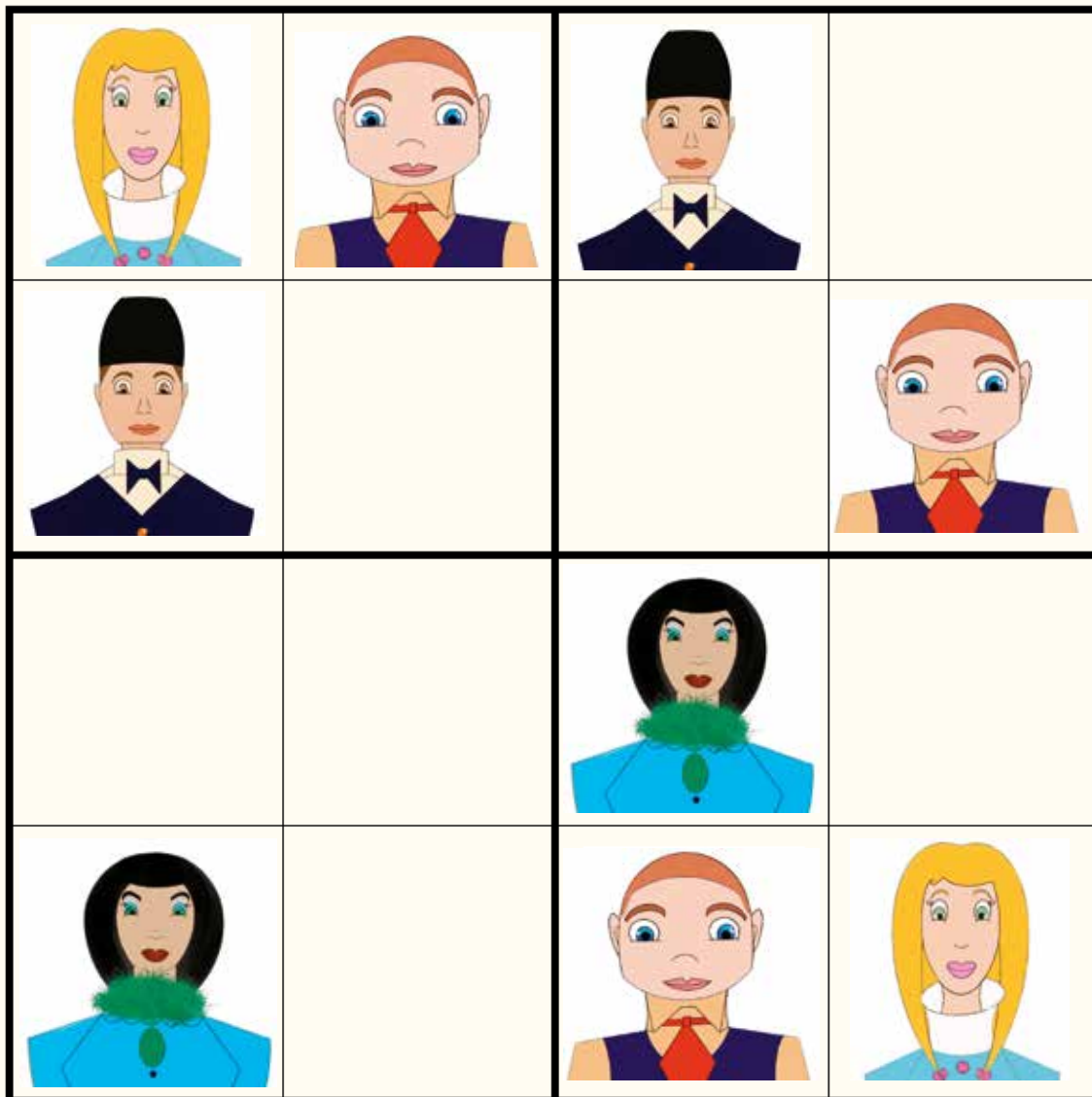
KESSELA & NILUS GAAN TROUWEN

**ZONDAG
1 OKTOBER**
FEESTTENT KERKPLEIN
NIJLEN CENTRUM

PROGRAMMA

- 13u** Start animatie op het Kerkplein
- 14u** Reuzenstoet met de vier Nijlense reuzen
- 15u** Huwelijksceremonie op het Kerkplein met receptie en reuzenanimatie voor de kinderen. Gezellig terras – Foodtrucks

SUDOKU

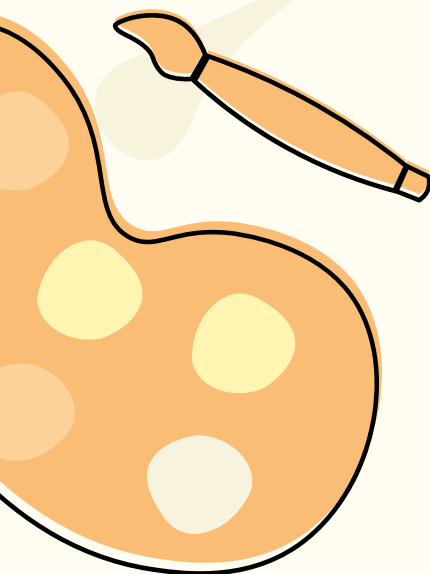

opdracht

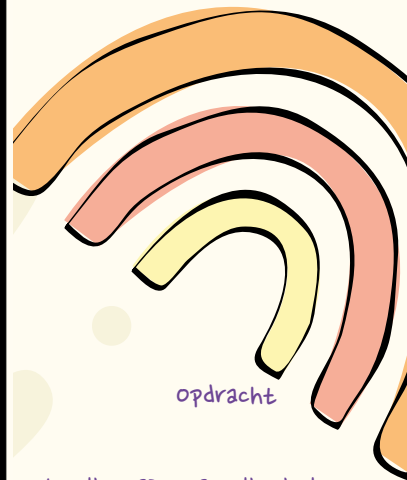
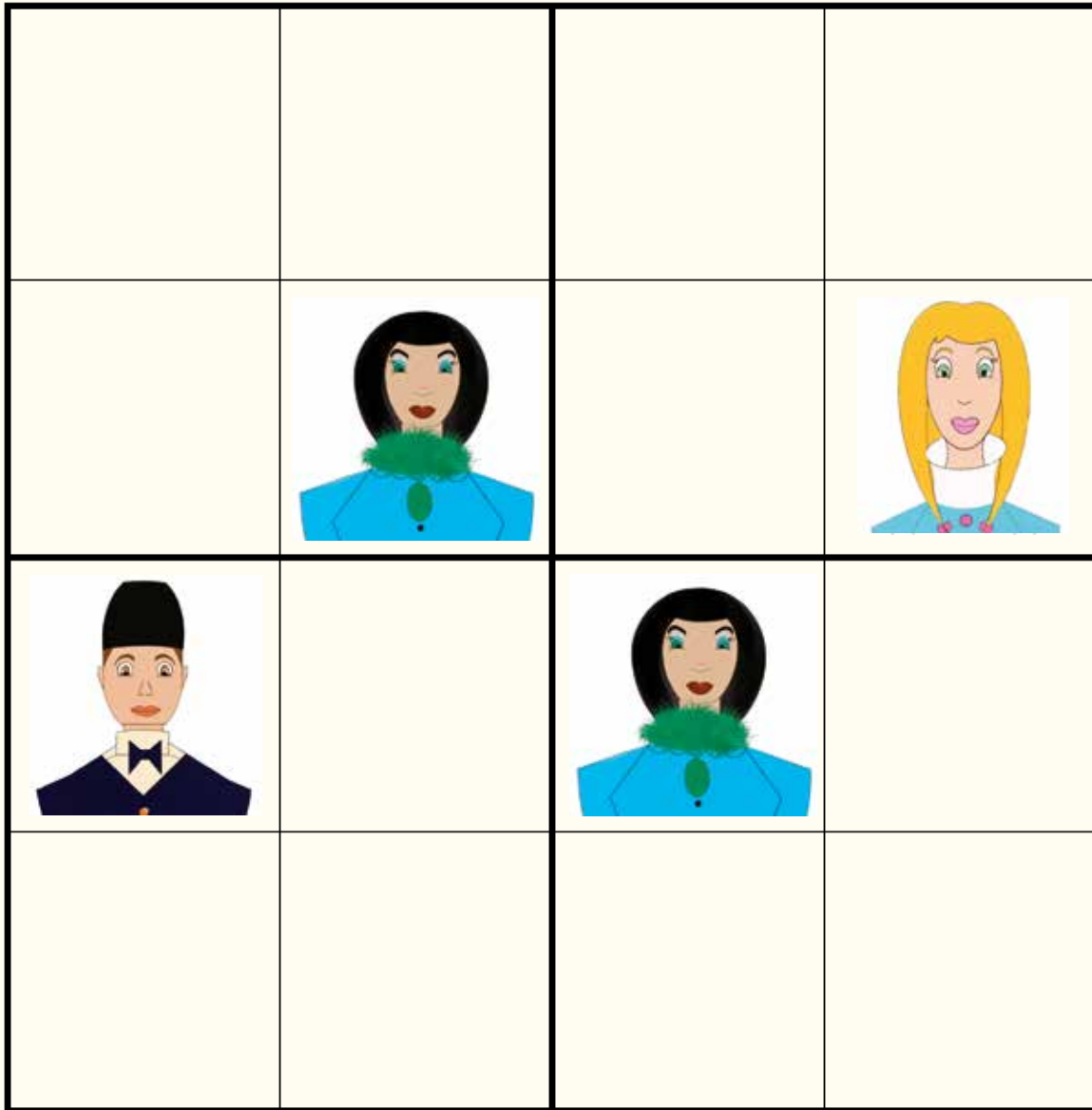
In elke rij en in elke kolom moet je alle vier de reuzen vinden.

Ook in elk groot vierkant passen de vier verschillende reuzen.

Dus knip, leg en plak Here Nilus, vrouwe Kessela, Jonkvrouw Bevele en Hoeberke.

SUDOKU

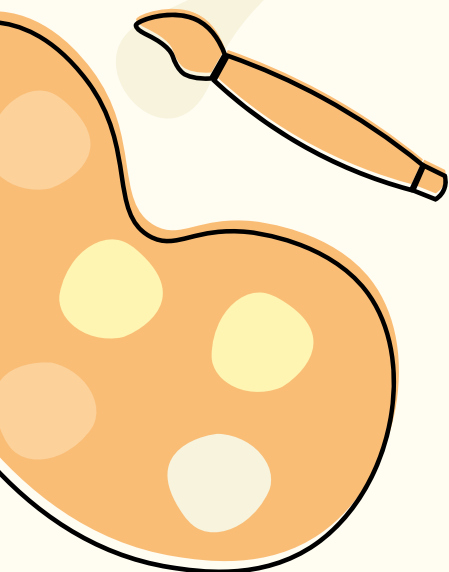

opdracht

In elke rij en in elke kolom moet je alle vier de reuzen vinden.

Ook in elk groot vierkant passen de vier verschillende reuzen.

Dus knip, leg en plak Here Nilus, vrouwe Kessela, Jonkvrouw Bevele en Hoerberke.

Reuzen Weetjes

Ontstaan reuzentraditie

Reuzentraditie

Sinds mensenheugenis spreken reuzen al tot de verbeelding. Het hoeft dan ook niet te verwonderen dat deze bijzondere figuren wereldwijd in tal van volksverhalen en sprookjes opduiken. In de Christelijke en Joodse leer is de sterke reus Goliath, die door David werd verslaan, wellicht de bekendste. Ook in de Griekse mythologie komen reuzen voor, zoals bijvoorbeeld Atlas die de wereld op zijn schouders draagt. In veel van die verhalen staan reuzen symbool voor de strijd tussen goed en kwaad. Reuzen stellen soms helden, goden of helpers voor, maar kunnen evengoed ook monsters zijn. Eigenlijk zijn ze de belichaming van universele thema's zoals angst, macht, religie en cultuur.

Eeuwenoud

In heel wat Europese landen worden reuzen sinds de Middeleeuwen als grote poppen vorm gegeven. Aanvankelijk liepen reuzen mee in (religieuze) processies, die vaak uitgingen tijdens kermissen. Tijdens de Verlichting (18de eeuw) en aansluitend op de Franse Revolutie (1789) kwam er heel wat protest tegen reuzen en werden er dan ook een aantal vernietigd of verboden. Mede daardoor is de reuzentraditie in heel wat landen verdwenen, maar in België, Noord-Frankrijk en Spanje houdt ze tot op de dag van vandaag stand. Tot in de 19de eeuw waren reuzen veeleer een stedelijk fenomeen en werd er dan ook vaak gesproken over stadsreuzen. De laatste 100 jaar zijn de reuzen echter een typisch fenomeen voor plattelandsgemeenten geworden. In de voorbije eeuwen vrolijkten reuzen met hun opvallende verschijning ontelbare jubilea, carnavals, stoeten en jaarmarkten op. In België zijn er vandaag naar schatting zo'n 1500 reuzen. Ze maken onmiskenbaar deel uit van de feestcultuur en zijn een uiting van de volkscultuur in Vlaanderen. De oudste Belgische reuzen zijn al honderden jaren oud. Zo dateren het Ros Beiaard van Dendermonde en Gouyasse (Goliath) van Ath al uit de late 15de eeuw en vormt de Reus van Mechelen uit 1492 samen met de Reuzin uit 1549, Grootvader uit 1600 en de reuzenkinderen Janneke, Mieke en Claesje (Klaasje) uit 1618 de oudste voltallige reuzenfamilie van België.

Identiteit

Reuzen weerspiegelen veelal de identiteit van een gemeenschap, stad, wijk, dorp of vereniging. Ze vertellen zelf een deel van het verhaal ervan. Om die reden worden ze dan ook vaak beschouwd als bevoorrechte inwoners van een gemeente. Meestal stellen reuzen een man, vrouw of kind voor, maar soms kan het ook om een (fabel)dier gaan. Af en toe verwijzen ze naar figuren uit een bekend volksverhaal of zijn ze gebaseerd op een historische figuur, een (patroon)heilige of een personage uit de Bijbel. Een aantal reuzen gaat terug op populaire dorpsfiguren en er zijn er ook die naar de spotnaam van de bewoners van een buurt, wijk of stad verwijzen. Andere reuzen ontlenen hun identiteit dan weer aan een streekproduct. Zo bestaan er bijvoorbeeld een aantal witloofreuzen (Gust De Witloofreus in Moorsel - Tervuren, Kiete Witloof in Evere en Wiske Witloof in Perk).

In alle vormen en kleuren

Reuzen bestaan in alle maten en gewichten. In de eerste plaats staan reuzen natuurlijk bekend om hun grote lengte. Het spreekt voor zich dat maar één reus de grootste van België kan zijn en dat is Jan Turpijn II van Nieuwpoort, die maar liefst 10,4 meter hoog is en 750 kg weegt. Deze reus is zelfs de grootste gedragen reus van Europa: er zijn niet minder dan 24 dragers nodig om hem voort te bewegen. Niet alle reuzen zijn echter zo gigantisch. Er zijn bijvoorbeeld ook heel wat reuzen die kinderen voorstellen en een stuk kleiner zijn. In Borgerhout is er sinds 1712 een dwergreuzenfamilie. Deze "reusken" zijn niet veel groter dan een mens, maar hebben bolle wangen en een dik lichaam, waardoor ze toch als reuzen herkend worden.

Een reus bouwen is een werk van vele handen. Meestal maakt een lokale kunstenaar of creatieveling het hoofd van de reus. Samen met de armen en de handen van de reus werd het hoofd tot voor enkele decennia van papier-maché gemaakt of uit hout gesculpteerd. Tegenwoordig wordt daarvoor polyester gebruikt. Het lichaam van de reus bestond vroeger meestal uit rotan, dat door mandenmakers gevlochten werd. In het lichaam wordt een draagstructuur aangebracht, zodat de dragers de pop op de schouders kunnen nemen. Sinds enkele decennia wordt het lichaam uit metalen buizen en ijzerdraad vervaardigd. Soms wordt er in de romp ook piepschuim verwerkt. Tegenwoordig wordt het reuzenskelet meestal volledig op wieltjes geplaatst.

Daardoor wordt de constructie heel wat lichter en kan de reus in plaats van gedragen voortgereden worden. De kledij van een reus moet op maat gemaakt worden. Deze taak wordt vaak toebedeeld aan leden van een gilde of vereniging. De kleren van de reus worden aangepast aan de identiteit. Zo kunnen de kleuren die gebruikt worden bijvoorbeeld overeenkomen met die van het wapenschild van de stad of van de vereniging die de reus vertegenwoordigt. Als reuzen met de nodige zorg omringd worden, is vaak een lang leven voor hen weggelegd. Hun kledij is meestal het meest aan slijtage onderhevig. Het komt dan ook wel eens voor dat een reus na verloop van tijd een nieuwe outfit krijgt, al dan niet volgens de laatste nieuwe mode. Ook het onderstel dient na verloop van tijd soms vervangen te worden. Van de oudste Belgische reuzen bleef de romp daardoor niet altijd bewaard.

Een grote gelukkige familie

De levensloop van reuzen vertoont veel gelijkenissen met die van mensen. Zo gaat de "geboorte" van een nieuwe reus bijvoorbeeld vaak gepaard met een aantal geboorterituelen. Omdat zo'n geboorte een heuglijke gebeurtenis voor de gemeenschap is, worden er traditioneel bijzondere festiviteiten georganiseerd om de nieuwkomer te vieren. Een nieuwe reus wordt meestal met een plechtige viering gedoopt. Dat gebeurt dan door gewijd water over hem heen te sprenkelen. Verder krijgt een reus - net zoals een mensenkind - ook een peter en een meter, die beloven dat ze voor hem zullen zorgen en over zijn toekomst zullen waken. Als aandenken aan de doopviering krijgen de genodigden soms doopsuiker en/of een geboortekaartje. Aan de doopviering wordt vaak ook een stoet gekoppeld, waar ook andere reuzen in meewandelen. Tijdens zo'n stoet wordt de nieuwste reus aan de andere inwoners voorgesteld. Soms trekt de stoet naar het gemeentehuis, om er op ludieke wijze aangifte te doen van de nieuwe inwoner. Vaak gaat dit gepaard met het opstellen van een heuse geboortekte.

Reuzen kunnen verder ook huwen en kinderen krijgen. In tegenstelling tot mensen hoeven zij zich daarbij niet te houden aan wettelijke verplichtingen en aan natuurlijke beperkingen zijn ze evenmin onderworpen. Het is bijvoorbeeld goed mogelijk dat een reus op één

en dezelfde dag geboren en gedoopt wordt en in het huwelijk
rol. In Zottegem bijvoorbeeld kreeg het reuzenpaar Cambrinus en Cambrina in 1976 op 95-jarige leeftijd de tweeling Sotto en Johanna. Bepaalde gemeenten bezitten meerdere reuzen, die samen een of meerdere reuzenfamilie(s) vormen. Soms wordt er zelfs een grootvader -of moeder in de familie aangeduid en net zoals bij mensen gebeurt het wel eens dat er een jubileum gevierd wordt. Het komt ook voor dat reuzen als ambassadeurs van hun gemeente een eretitel toegekend krijgen, die dan met een erelint of medaille op de romp van de reus voor iedereen zichtbaar wordt gemaakt. Jammer genoeg worden niet alle reuzen met de nodige zorg omringd. Veel reuzen zijn in de loop der tijd in de vergetelheid terechtgekomen of raakten versleten of beschadigd. Ook na hun heengaan wordt soms nog eer bewezen aan reuzen. Zo kan het bijvoorbeeld gebeuren dat er een doodsbrief wordt opgesteld, een begrafenisstoet uitgaat of een overlijdensakte wordt opgesteld.

Dansen in een stoet

Op heel wat feestelijke en vrolijke gebeurtenissen zijn reuzen van de partij en ook in tal van stoeten zijn ze een vaste waarde. Sommige stoeten danken zelfs hun bestaan aan een reus. Een aantal reuzenstoeten is van vrij recente datum, zoals bijvoorbeeld de tweejaarlijkse reuzenstoet in Nieuwpoort waar telkens meer dan honderd reuzen uit binnen- en buitenland aan deelnemen. Andere kunnen dan weer bogen op een eeuwenlange traditie. Een voorbeeld daarvan is Katuit, een van oorsprong middeleeuwse reuzenommegang in Dendermonde waarin de eeuwenoude reuzen Mars, Goliath en Indiaan centraal staan. Traditioneel stappen reuzen niet zomaar mee in een stoet, maar bewegen ze zich dansend voort. Ze huppelen en draaien rond hun as of rond elkaar op een cadans, die door trommels of een fanfare aangegeven wordt. Soms voeren de reuzen ook echte dansen uit. Zo dansen de dwergreuzen van Borgerhout

bijvoorbeeld een menuet, een 17de-eeuwse Franse dans. Sinds een aantal decennia zijn dansende reuzen wel wat op hun retour. Dat komt doordat de meeste moderne reuzen niet meer gedragen, maar voortgerold worden. Helaas komt het overdragen van de eeuwenoude traditie daardoor wel in het gedrang. Dansen met reuzen is immers geen makkelijke opdracht en vraagt van de dragers de nodige ervaring en behendigheid.

Reuzengilde

Aanvankelijk waren reuzen meestal het eigendom van de stedelijke overheid. Een groot aantal van de oudste reuzen was daardoor gebonden aan een specifieke regelgeving, die in een aantal steden tot op de dag van vandaag in stand wordt gehouden. Zo mogen stadsreuzen traditioneel hun gemeente niet verlaten. De stadsreuzen van Ath, Geraardsbergen, Sint-Niklaas, Mechelen en het Ros Beiaard van Dendermonde hebben bijvoorbeeld nog nooit een voet buiten hun stad gezet. In de loop der tijd werden in verschillende steden reuzengilden opgericht. Een aantal daarvan bestaat nu nog altijd. De gildeleden staan onder meer in voor de constructie van de reus en het behoud ervan of helpen bij het organiseren van reuzenoptochten. Binnen de gilde wordt geprobeerd om de reuzen de nodige bekendheid bij het grote publiek te geven en ook aan het overdragen van rituelen en tradities aan nieuwe gildeleden wordt erg veel belang gehecht. Heel wat reuzen worden zoals gezegd als ambassadeurs van hun gemeente beschouwd. De gilde neemt dan de taak op zich om met de reuzen binnen- en buitenlandse reizen te ondernemen en deel te nemen aan allerhande evenementen. Binnen de vereniging nemen de reuzendragers of pijnders een centrale positie in. Zij dragen immers de kennis en de kunde over het dragen van en het dansen met reuzen over aan nieuwe leden. In de laatste 100 jaar zijn reuzen vooral populair geworden in plattelandsgemeenten. Heel wat feestcomités, carnavalsgroepen, handelsgenootschappen, heemkundige kringen, buurtverenigingen, fanfares,... hebben in de loop der tijd een reus of een reuzenfamilie gebouwd en/of beheerd of doen dat nu nog steeds. Net zoals de reuzengilden staan deze verenigingen in voor het onderhoud van de reuzen en de deelname aan evenementen in binnen- en buitenland.

www.reuzeninvlaanderen.be

Bronnen: www.reuzeninvlaanderen.be

Ducastelle, J.-P., en L. Dubuisson, 'Keer weer om: zes eeuwen reuzen en ommegangen', Openbaar Kunstbezit in Vlaanderen 48 (2010), nr. 2, middenkatern.

Kermue, R., 'Dans van de reuzen', National Geographic Nederland-België z.j. (2008), p. 32-43.

Linden, R. Van der, Reuzen in Vlaanderen, Vlaams Boekenfonds N.V., Aartselaar, 1986.

Daem, M., Reuzenliederen in Oost-Vlaanderen, Geers Offset, Gent-Oostakker, 1989.

Commission Royale Belge De Folklore, Les géants processionnels en Europe, catalogue de l'exposition du 500e anniversaire du Goliath d'Ath, ministère de la Communauté française, Brussel, 1981.

REUZENWEETJES

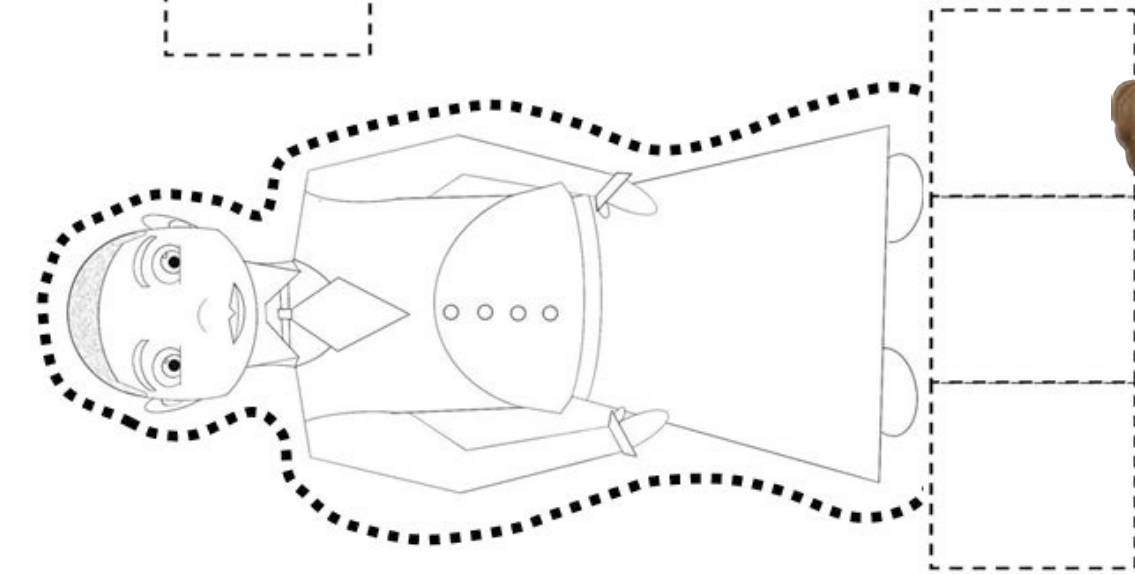
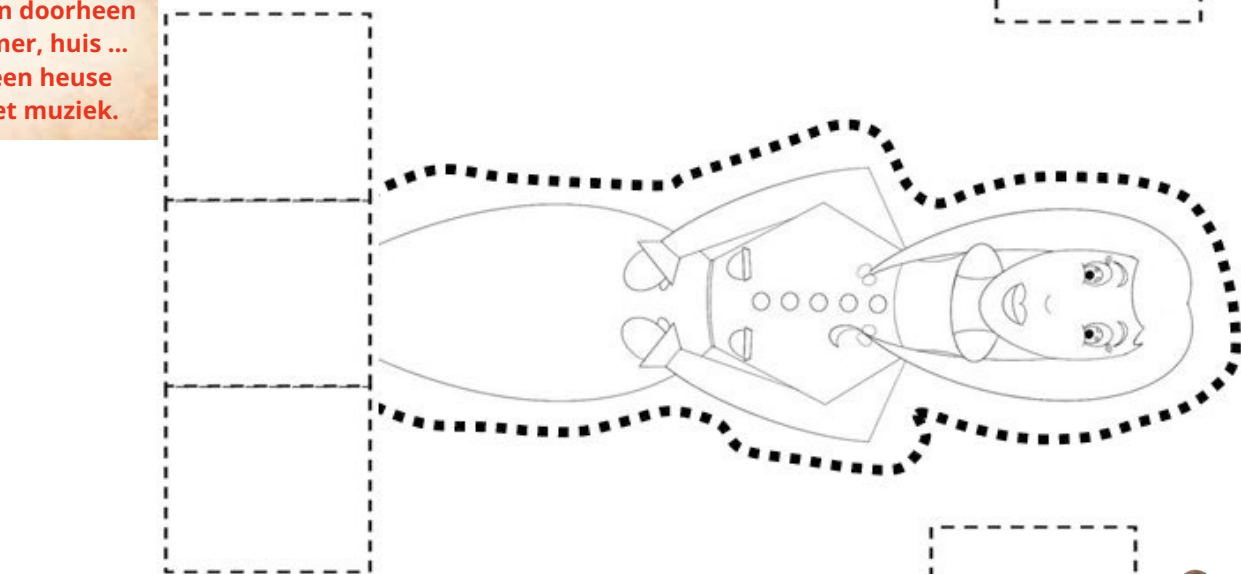
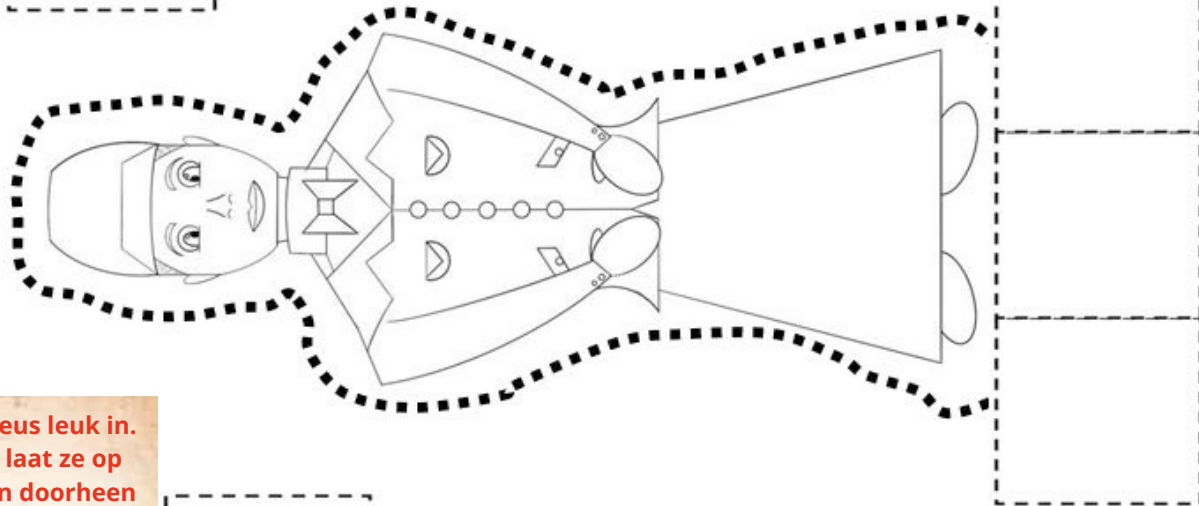
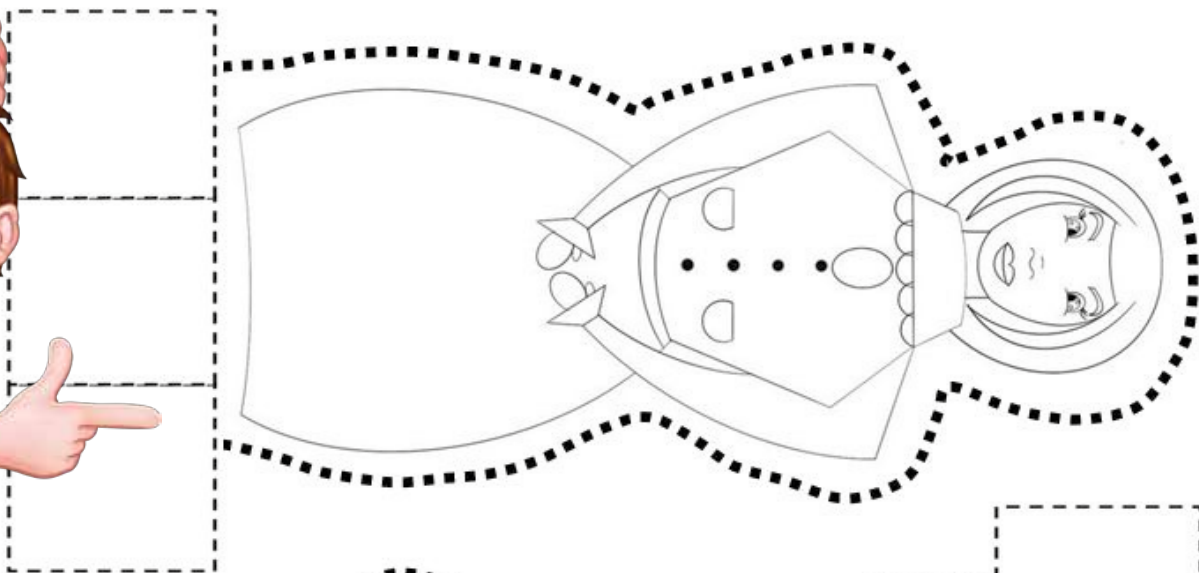
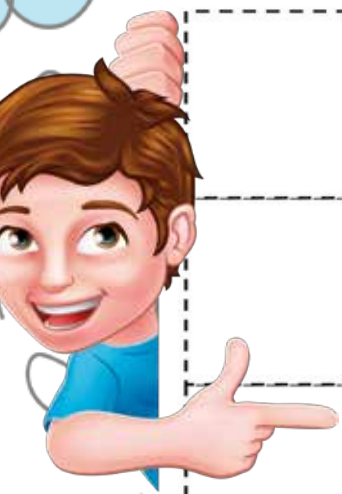
ZOEKVRAGEN

 licht blauw	Welke reus uit de christelijke en joodse leer is wellicht de bekendste?
 geel	Wat zijn de vier rollen die de reuzen kunnen voorstellen in een verhaal?
 rood	De reuzentraditie is reeds verdwenen in heel wat landen. In welke landen nog niet?
 licht groen	Hoeveel reuzen telt België ongeveer?
 roze	De identiteit van de reuzen vertelt een verhaal van hun omgeving. Als wat worden ze hierdoor vaak beschouwd?
 donker blauw	Hoe heet de grootste reus van België die wel 10,4 m hoog meet en 750 kg weegt?
 oranje	Uit welke zeven materialen kan een reuzenbouwer kiezen?
 grijs	Wie maakt de kledij van de reuzen?
 paars	Wat is de naam van het belangrijke document dat ook een reus krijgt als die geboren is, gedoopt wordt en een meter/peter krijgt?
 bruin	Hoe bewegen de meeste reuzen zich voort in een stoet?
 donker groen	Wie staat in voor het onderhoud van de reuzen en hun activiteiten?

Lees de tekst met reuzenweetjes.

Werk vraag per vraag, ga in de tekst op zoek en duid de antwoorden aan in de juiste kleur.

Kleur elke reus leuk in.
Prik uit en laat ze op
wandel gaan doorheen
je klas, kamer, huis ...
of maak een heuse
parade met muziek.

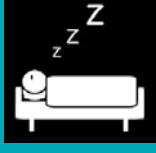

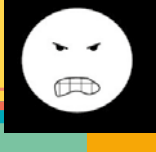
KNIP!

KNIP!

KNIP!

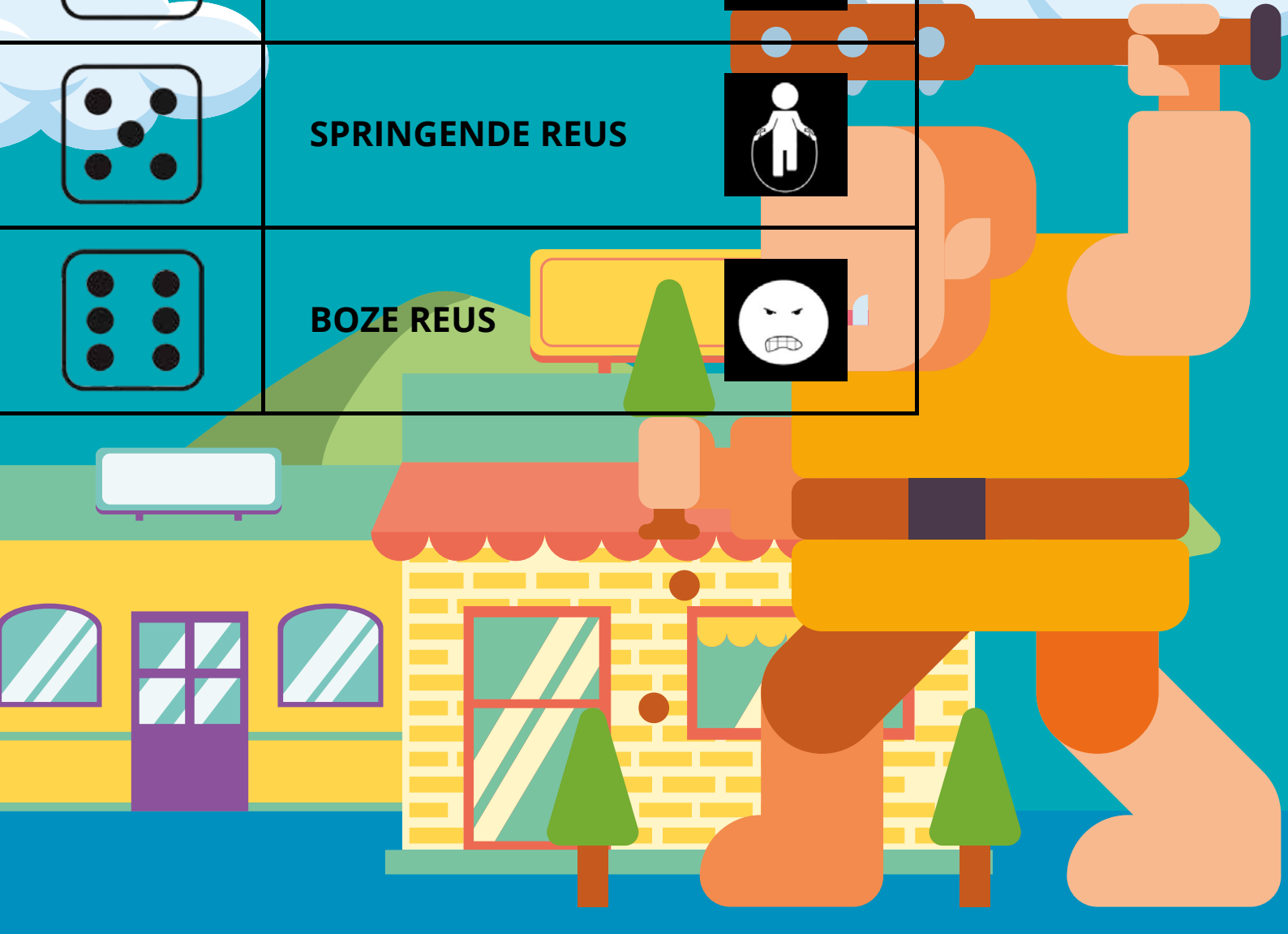
hier!

	STAPPENDE REUS	
	HONGERIGE REUS	
	SLAPENDE REUS	
	LACHENDE REUS	
	SPRINGENDE REUS	
	BOZE REUS	

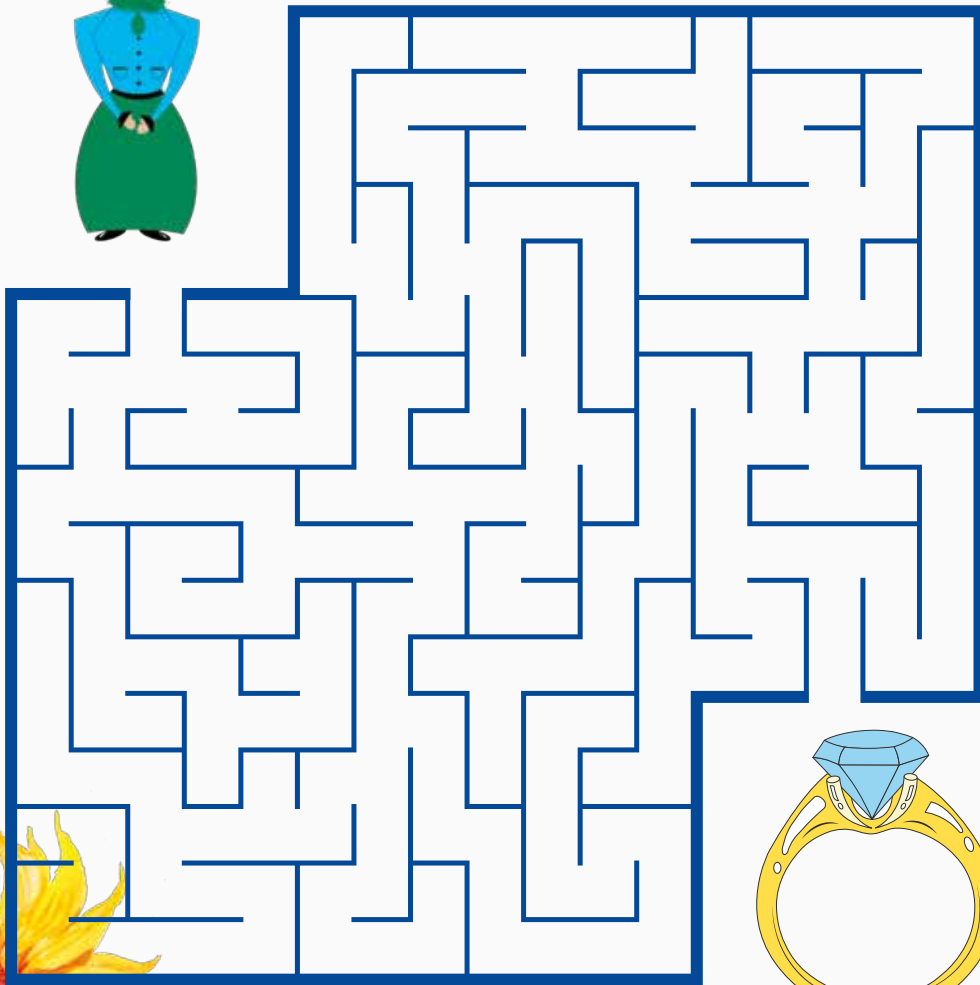
BEWEEG ALS EEN REUS

Gooi om de beurt met een dobbelsteen.

*Wijs Hoekkerke
de weg naar
zijn doetbal!*

**KESSELA
ZOEKT HAAR
DIAMANTEN
RING!
ZOEK JE MEE?**

bron:
www.histories.be

STAPPENPLAN DIKKE HOOFDEN MAKEN

NODIG

- * behanglijm voor normaal en zwaar papier
- * plastic emmer
- * krantenpapier
- * patroonpapier
- * zijdepapier (kleur volgens eigen voorkeur)
- * papiertape
- * 1 extra grote ballon (doorsnede min. 50 cm)
- * 1 deelbare isomobal (doorsnede 15 cm)
- * lijpistool
- * vernis

VOORBEREIDING

Stap 1: Maak vooraf voldoende behanglijm aan. De juiste verhouding vind je meestal op de verpakking.

TIP: Behanglijm is zeer lang houdbaar in een afsluitbare plastic doos.

TIP: Je maakt het best alle onderdelen van het hoofd apart en voegt ze op het einde samen.

HET HOOFD

Stap 2: Blaas de ballon voorzichtig op tot hij groot genoeg is. Leg een stevige knoop in de ballon. Plaats de ballon op een emmer. Scheur het krantenpapier, patroonpapier en zijdepapier vooraf in stukken van ongeveer 15/15 cm.

Stap 3: Breng een eerste laag krantenpapier aan. Het hoofd telt in totaal minstens 3 lagen krantenpapier.

TIP: Lijm elk stuk krantenpapier vooraf aan beide zijden in met je handen.

TIP: Leg de stukken krantenpapier voldoende over elkaar. Dit om gaten te voorkomen.

TIP: Breng na elke laag krantenpapier een laag patroonpapier aan. Op deze manier zijn je lagen visueel goed telbaar.

Stap 4: Als afsluiter leg je over de volledige ballon 1 laag gekleurd zijdepapier.

TIP: Gekleurd zijdepapier heeft als voordeel dat je geen witte grondlaag hoeft aan te brengen. Ook schilderen is overbodig.

TIP: Zijdepapier leg je eerst droog op de ballon en strijk je nadien in met een beetje lijm.

TIP: Zijdepapier geeft een sterke kleur af op je handen. Gebruik cif om je handen nadien proper te maken.

Stap 5: Laat de ballon gedurende 2 dagen drogen aan de lucht op de emmer met de knoop bovenaan. Het deel steunend op de emmer zal weggesneden worden.

DE OGEN

Stap 6: Snij met een breekmes de binnenrandjes van de isomobol af.

Stap 7: Scheur kleine stukjes wit zijdepapier. Beplak hiermee de 2 helften. 2 lagen volstaan. Teken 2 grote ovaal pupillen op een stuk zwart zijdepapier en knip deze uit. Kleef de pupillen op de isomohelften. Knip 2 kleine cirkeltjes uit wit zijdepapier en kleef deze binnen de pupil. Laat de ogen drogen.

bron:
www.histories.be

Stap 8: Neem het lijmpistool en lijm de ogen in op de isomorandjes (achterkant), leg ze op de juiste plaats op het hoofd en druk stevig aan.

EXTRA: NEUS, MOND, OREN, HAAR...

Stap 9: Nu kan je de kinderen laten experimenteren met allerlei vormen gemaakt uit proppen krantenpapier. Breng telkens 1 laag patroonpapier aan. Scheur stukjes gekleurd zijdepapier en breng deze aan op de vorm. Werk af met een geel laagje zijdepapier langs de randen.

TIP: Kijk even na of de verhouding van de extra vormen wel goed zit met de ballon.

DE OPENING

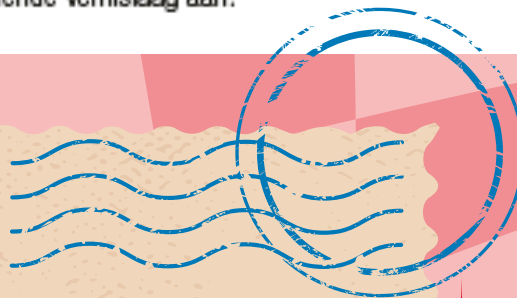
Stap 10: Neem het gedroogde hoofd vast bij de ballonknoop. Terwijl je met duim en wijsvinger de ballon net onder de knoop dichtknijpt, knip je de ballon door. Laat de lucht langzaam uit de ballon gaan (om inklappen te vermijden).

Stap 11: Knip de onderste helft op de emmerrand volledig weg met een schaar. Zet het hoofd op en teken de schouders af met een potlood. Knip deze uitsparing weg aan beide kanten voor meer stabiliteit.

TIP: Valt het hoofd toch nog naar voor? Kleef een spons aan de binnenkant van het hoofd. Deze geeft extra steun en verhoogt het draagcomfort.

DE AFWERKING

Stap 12: Laat het hoofd drogen. Breng eventueel nog een beschermende vernislaag aan.

Alle lof en eer voor deze oefening gaat naar de redactie en het team van *Histories*. Zij ontwierpen bovenstaand stappenplan om te knutselen.

We namen dit op in onze bundel omdat dit - hopelijk - kan leiden tot nieuwe en creatieve ideeën.

Hieronder willen we je graag doorverwijzen met QR-code en link naar de inspirerende leerkrachtenbundel en bijlagen van *Histories*:

Curieuzereuzen

Curieuzereuzen zit boordenvol lesmateriaal en kant-en-klare lesfiches die u tevens kan downloaden. Er worden 6 lessen voorzien waarbij reuzen centraal staan, voorzien van doelstellingen en slotmoment.

Graag zetten we ook mee een stap naar nieuwe ideeën. Op de volgende pagina kan je enkele foto's terugvinden van creatieve knutselprojecten. Hopelijk werken ze inspirerend!

bron:
www.histories.be

<https://histories.be/praktijk/curieuzereuzen-een-educatief-pakket-over-reuzencultuur/>

TOP TIPS

- Op deze pagina: inspiratieknutselvideo's
- Neem een kijkje op pinterrest
- Gebruik verschillende materialen: papiermaché, stof, recyclagematerialen, papier en karton
- knutselideetjes

REUZEN IN BEELD

HOE WORDT EEN REUS GEMAAKT?

RTV INTERVIEW

[KLIK HIER OM DE
REPORTAGE TE BEKIJKEN](#)

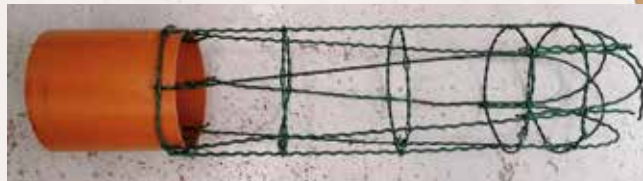

HOOFD & HAREN

*Wrongly believe
moment you
at your ch
you'll beca
more to learn.
our...ati*

LICHAAM EN ARMEN

KLEDIJ & HOOFDDEKSELS

Reuzenlied

click here →

Reeds in 1848 werd er een reuzenlied geschreven.

Dit werd meermaals aangepast, vanwege de juiste taal en tijdsgeslacht.

Als de grote klokke luidt, de klokke luidt,
de Reuze komt uit.
Keere weerom, Reuske, Reuske,
Keere weerom. Reuzegom.

Al die daar zeydt: De reus die kom, de reus die kom,
zij liegen daarom.
Keere weerom, Reuske, Reuske,
Keere weerom. Reuzegom.

Sa moeder zet de pot op 't vier, De pot op 't vier.
De reus is hier !
Keere weerom, Reuske, Reuske,
Keere weerom. Reuzegom.

Sa moeder, snijd een boterham, een boterham.
De reus is gram !
Keere weerom, Reuske, Reuske,
Keere weerom. Reuzegom.

Sa moeder tap van 't beste bier, 't beste bier.
De reus is hier !
Keere weerom, Reuske, Reuske,
Keere weerom. Reuzegom.

Sa moeder stop al ras het vat, al ras het vat.
De reus is zat !
Keere weerom, Reuske, Reuske,
Keere weerom. Reuzegom.

Moeder geeft maar kaas en brood, maar kaas en brood
de Reuze is dood.
Keere weerom, Reuske, Reuske,
Keere weerom. Reuzegom.

vlaams reuzenlied
Tekst en melodie uit De coussemaker,
chants populaires des Flamands de France, 1856
en uit J.F. Willems, oude vlaamsche Liederen, 1848

N° 1. TE DUYNKERKE. — A DUNKERQUE.

Allegro.

Als de groo-te klok-ke luyd, de klok-ke luyd, de Reu-ze komt

uyt. Keere u e's om, de Reuze, de Reu-ze, keere u e's om Reu-ze-kom.

N° 2. TE BELLE. — A BAILLEUL.

Allegro.

Als de groo-te klok-ke luyd, de klok-ke luyd, de Reu-ze komt

uyt. Kee-re u e's om, Reu-ze, Reu-ze, kee-re u e's om, Reu-ze-kom.

visited the Great Blasket and fell in love with it.
... to rebuild the village as a holiday